

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXV. évfolyam

Subotica, CSÜTÖRTÖK, 1924 augusztus 28.

235. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Loibach-palota)
Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Foncière-palota)

Hol a rendszerváltozás?

A Radics-párt egyik zagrebi hivatalos lapja, a *Hrvat*, amíg a Pasics-kormány volt hivatalban, napról-napra az alatt a cím alatt közölte politikai értesüléseit, hogy: az abszolutizmus hányadik napja telt el? A Pasics-kormány talán száz napig volt uralmon, ugy, hogy a parlamentben nem volt többsége s a *Hrvat* az abszolutizmus századik napjának jelezte julius 26-át, az ezt követő napon a király *Davidovics* Ljubát bizta meg a kormányalakítással. Az új kormány tehát ma már egyhónapos, szinte túl van a mézeshe- teken s mi minden nap nagyobb türelmetlenséggel várjuk, hogy a *kormányváltás* valóban *rendszerváltozássá* váljék.

Valamikor, amikor még mi jugoszláviai magyarok jératlanok voltunk a jugoszláv belpolitikában, egyik szerb politikustól kér- tünk felvilágosítást arról, hogy mi az alapvető különbség a radikális és a demokrata-párt közt? A szerb politikus egyetlen mondatban magyarázta meg a két párt célkitűzése közti leglényege- sebb különbséget. A mondat így hangzott:

— *Állj fel, hogy én ülhessek le!*

A *Davidovics*-kormányról kine- vezése pillanatában azt hittük, hogy nem csupán azért állította fel a kormány széken ülő radiká- lisokat, hogy maga ülhesen helyükbe, hanem azért ült le, hogy másképen és főleg jobban csinálja azt, amit a radikálisok rossz- szul csináltak.

Az ország dolgozó tömegei hit- tet, reménységet, bizalmat aján- dékoztak az új kormánynak. Soha nagyobb jóakarát és soha tisztul- tabb bizakodás nem üdvözölt még kormányt, mint a ma egy hónapja kinevezett új kormányt. Az első napok, amelyeken pro- gramokat adtak, igazolták is ezt a bizalmat. Nemcsak a program és a miniszteri nyilatkozatok vol- tak bizalmat keltők, — majdnem minden program az — hanem az új idők szellemét éreztük ki a cselekedetekből is. A periferiá- kon mintha kissé megjuhászod- tak volna azok, akik addig a tör- vény fölött álló jogforrások vol- tak s az erőszak és önkény han- gos legényei valamicskét elcsit- tultak. Biztak a kormányban és félték tőle. Mi, a nemzetiségi kisebbséghez tartozók is kezdtük hinni, hogy új korszak virrad fel, teljesebb lesz a megértés s a börtönudvar szabadsága helyett részünk lesz a becsületes, meg- illető és loyális állampolgárt meg- illető, nemzetközi szerződésben kodifikált s a régi szerb király- ság politikai tradícióiban benne élő, *igazi szabadságban*.

Az új kormány azonban elmu-

lasztott, vagy nem tudott beren- dezkedni. Ami nem csupán tak- tikai, hanem politikai hiba is, mert ma már — egy hónap után — a régi emberek mernek a régi szellemben beszélni és cselekedni s a cselekedeteket igen sokszor az eljövendő új emberek sem lesznek képesek megmászítani, még akkor sem, ha erre meg is lesz a szándékuk.

Csak arra utalunk, hogy a köz- oktatásügy terén, ahol a nemze- tiségeknek a legégetőbb sérelmei vannak s ahol *Korosec* miniszter neve más gondolkodást, más szel- lemet jelent, mint amit *Pribicsevics* honosított meg, most, amikor a tanulók már egy-két nap mulva iskolába mennek, még mindig nincs semmi változás s a minisz- terium egyik főtisztviselője a

„Bácsmegyei Napló“ utján azt jelenti a várakozó, reménykedő, bizakodó magyaroknak, hogy *minden marad a régiben*. Marad a régiben a névvegyelemzés, marad a régiben a magyar iskolák be- zárása, marad a régiben az, hogy az iskola nem ismeretek közve- titője, hanem *kizárólag* a nyelvi propaganda eszköze, marad a régiben, hogy magyar gyerekek ha írni, olvasni, számolni akar megtanulni, nem tanulhatja anya- nyelvén, hanem előbb szerbül kell megtanulnia. *Marad a régiben a mesterséges analfabéta-gyártás*.

Csüggedt reménységgel és meg- rokkant hittel nézzük ma már az új kormány működését és várjuk még mindig az új rendszert. A megértőbb, igazságosabb, embe- ribb rendszert.

A kormány meg akarja rendszabályozni a rémhírterjesztő ellenzéki sajtót

Petrovics Nasztáz a horvát helytartóság visszaállításáról

Beogradból jelentik: A minisz- terelnöknek és a kormány több tagjának Beogradtól való távolléte miatt a politikai életben nagy ellanyhulás állt be. *Korosec* köz- oktatásügyi miniszter szerdán reg- gel elutazott Petybe, ahol *Davidovics* Ljuba miniszterelnökkel és *Hadzsics* tábornok hadügyminisz- terrel együtt a kormány képvisel- tében részt vesznek a petyi pátriárka beiktatási ünnepségén. *Marinkovics* külügyminiszter és *Sumenkovics* kereskedelmi minisz- ter Ljubljanában tartózkodnak, a külügyminiszterek konferenciáján, ahonnan Genfbe mennek a Nép- szövetség konferenciájára. *Petro- vics* Nasztáz belügyminiszter, aki a kormány megbízásából a ki- rályhoz akarta vinni az újabb fő- ispáni kinevezésekről szóló uká- zokat aláírás végett, Beogradban maradt és az ukázokat *Korosec* közoktatásügyi miniszter vitte ma- gával.

A kormány Beogradban levő tagjai szerdán este minisztertán- csot tartottak, *Pecsis* Dragutin építésügyi miniszter elnöklete mellett és reszortügyekről tár- gyalta.

Predavec dr., a Radics-párt al- elnöke szerdán is folytatta meg- beszéléseit a kormány Beograd- ban levő tagjaival, különösen a belügyminiszterrel és az esti vo- nattal visszautazott Zagrebba.

A főispánok kinevezése

A főispánok kinevezése ügyé- ben a demokratapárt hivatalos lapja, a *Demokratija* legutóbbi számában a következőket írja:

A belügyminisztérium éjjel- nappal dolgozik az új főispánok és járási főnökök kinevezésének

előkészítésén. Az ukázbizottság már letárgyalta az összes lehető- ségeket, különösen pedig a *jelöl- tek kvalifikációját*, ami meg kell, hogy feleljen az új tisztviselő- törvény rendekezéseinek. A je- lölték száma igen nagy és a ki- nevezéseknél a kormány tekint- etbe veszi mindazokat a föltéte- leket és szükségességeket, ame- lyeket a *rendőri tisztviselők kine- vezésénél* figyelembe kell venni, *akiknek különbözniök kell a régi rezsim hatósági képviselőitől*. Az új főispánok kinevezésénél külön- böző pártérdekek és állami érde- kek is keresztettk egymást, a kormány azonban az *állami érde- keket mindenütt a pártérdekek fölé helyezte*.

A Demokratija egyben megerő- sítí a Bácsmegyei Napló-nak azt az értesülését, hogy a *bácskai fő- ispánságra Risztics Milán csupriai ügyvéd van kombinációba véve, szu- boticai főispán dr. Popovics Milivoj lesz, bácskai alispánnak pedig dr. Veszeloovszki Iván zombori ügyvédet fogják kinevezni*.

A belügyminiszter a horvát- országi helytartóság vissza- állításáról

A horvátországi királyi helytar- tóság visszaállításáról *Petrovics* Nasztáz belügyminiszter a követ- kező nyilatkozatot adta a *Demok- ratija* számára:

— A tartományi kormányzóság megkezdett likvidálása azért akadt meg, mert az általános igazga- tásról szóló törvény meghozata- lán kívül *semmi se történt az or- szág törvényeinek egységesítésére*. Ezért fejlődtek a viszonyok Hor- vátországban odáig, hogy nagyon sok közigazgatási természetű vi-

tás ügyben nem lehetett végső döntést hozni, mert nem voltak meg a felebbezési fórumok. A legrosszabb az volt, hogy bár megalakították a tartományokat Horvátországban, *mégsem hajtot- ták végre* — és nem is lehetett gyorsan végrehajtani — a *tarto- mányi közgyűlések megválasztását*, és éppen ezért nem lehetett megalakítani a tartományi bizott- ságokat sem, amelyek bizonyos fontos ügyekben mint felebbe- zési fórumok működhettek volna. *Igy napról-napra jobban összetor- lódtak az elintézetlen ügyek és nem lehet csodálni, hogy a lakosság el- keseredése ebben az országrészben napról-napra fokozódott*. Ezért a kormány halaszthatatlanul szük- ségesnek találta a tartományi kormányzóság likvidálásának for- mális felfüggesztését bizonyos időre.

— A kormány azonban nem hagyta végleg abba a tartományi kormányzóság likvidálását — foly- tatta a belügyminiszter — *hanem azt csak elhalasztotta mindaddig, amíg a törvényhozás nem rendezí a törvényegységesítést*. Ha ez meg- történt, akkor a kormány dönteni fog a további likvidálásról.

A belügyminisztérium az ellenzéki sajtó tul- kapásai ellen

A Lepine községben lejátszo- dott véres rablótámadásról, amely azáltal nyert különösebb fontos- ságot, hogy a király a harcok közelében tartózkodott, a belügy- minisztérium szerdán hivatalos kommunikét adott ki. A kommü- niké elmondja, hogyan folytak le az események, még pedig ugyan- úgy, ahogy a *Bácsmegyei Napló* ezt már szerda reggeli számában megírta, csupán azzal az eltérés- sel, hogy a király nem öt, ha- nem nyolc kilométernyire tartó- kodott a harcok színhelyétől. A hivatalos jelentés végül a követ- kező jellemző sorokkal fejező- dik be:

— A beogradi ellenzéki lapok szándékos ferditései miatt a mi- nisztérium kénytelen a következő megjegyzést tenni: Az ilyenfajta eseményeknek szándékos tulzá- sával és valótlán beállításával ezek a lapok nem szolgálják az ország javát. *Még a mai kormány- nyal és a jelenlegi rezsimmel szem- ben való ellenzéki ségnek is megvan- nak a maga határai*. A kormány eddig még semmivel sem adta jelét annak, hogy a sajtó mun- kájá elé akadályokat kíván gör- díteni, azonban ha a beogradi lapok továbbra is túllépik a meg- engedhető határokat és ha az or- szágunkban lejátszódó események hamis beállításával az ország te- kintélyét továbbra is csorbítani fog- ják és a lakosság között széthuzást fognak teremteni, akkor a kormány

arra lesz kényszerítve, hogy a béke és a rend, valamint az ország tekintélye érdekében az ilyen lapokkal szemben olyan erélyes rendszabályokhoz nyuljon, amelynek neki a törvények jogot adnak.

A belügyminiszterium kommunikéjének ez az utolsó része a radikális- és az önálló demokrata párt lapjaira vonatkozik, amelyek a lepinei eseményekkel kapcsolatban már a kormány bukásáról írtak.

Az ellenzék a lepinei harcokat a kormány számlájára írja és erős propaganda-eszköznek használja fel ellene. Különösen a *Rijecs*, *Pribicevics* lapja járt elől a sajtótámadásban, amely külön plakátokat is adott ki erről, amelyeken a kormány azonnali lemondását követeli. A plakátot izgatása miatt több helyen elkobozták.

A Radics-párt szeptember 14-ikén nagygyűlést tart

Zagrebból jelentik: A *Slobodni Dom* szerda délutáni számának jelentése szerint a Radics-párt szeptember 14-én Zagrebban nagygyűlést tart, amelyen Radics nagy beszédet fog mondani. A lap közli Radicsnak Pasics legutóbbi beszédével foglalkozó beszédét teljes terjedelemben és azt a felhívást keltő hírt is közli, hogy az angol kormány legközelebb Montenegroban konzulátust fog felállítani. A montenegrói angol konzul ki nevezésének a „Slobodni Dom” szerint különösen az az oka, hogy az angol sajtóban ismételtelen olyan hírek jelentek meg, melyek szerint a szerbek üldözik a montenegróiakat. Radics egy másik cikkében foglalkozik a sarajevói merénnyel, annak tizedik évfordulója alkalmából és megállapítja, hogy a külföldi sajtó egyértelműen Pasicsot tartja a merénylet értelmi szerzőjének.

A tanítókongresszus a papi hitoktatás ellen

Vihar az elemi iskolai vallásitanítás kérdése körül

Dubrovnikból jelentik: Az országos tanítókongresszus első napján viharos vita keletkezett az iskolai vallásitanítás kérdése körül. A zagrebi tanítóképző-intézet egyik tanára referátumot olvasott fel, amelyben annak szükségességét hangoztatta, hogy az elemi iskolában a hittant ne papok, hanem tanítók tanítsák. Indítványát nemzeti és pedagógiai szempontokkal indokolja.

Az indítvány felett megindult vitában sok ellenérv hangzott el. A sarajevói kiküldött azt bizonyította, hogy Boszniában a felekezeti sokfélesége miatt lehetetlen, hogy a tanítók adják

elő a vallástant. Egy másik résztvevő azt fejtegette, hogy a tanítók alkalmatlanok a hittan előadására, mire élénk tiltakozás támadt és az általános zaj következtében az ülést felfüggesztik.

A következő ülésen befejezték a vitát és több határozatot hoztak. A vallásitanításról szóló határozatban a kongresszus kimondja, hogy a kérdés megoldásánál azt az elvet kell figyelembe venni: az iskola a tanítóké. A többi határozatban követelik a népi iskolai törvény meghozatalát és a tanítók anyagi helyzetének mielőbbi megjavítását.

Radics támadása Alexandrov Tódor ellen

A horvát parasztpárt elnöke megtagad minden közösséget a macedón komitációs vezérrel

Bécsből jelentik: Most jelent meg a »Federation Balcanique«, a balkáni föderalisták bécsi lapjának második száma, amelyben Radics István, a horvát parasztpárt elnöke feltűnést keltő cikket írt Alexandrov Tódornak, a bulgáriai macedón komitációs vezérnek a horvát parasztpárthoz való viszonyáról. Radics ebben a cikkben többek között a következőket írja:

— Szófia jelentések szerint a Cankov-féle bolgár kormány kérdést intézett Alexandrov Tódorhoz, hogy milyen viszonyban van Szovjetországgal és Radicsal. Alexandrov erre állítólag azt válaszolta, hogy Szovjetországhoz semmi köze, Radicsal pedig ugyanolyan kapcsolatban marad, amilyenben eddig volt.

— Ha a hírek igazak — folytatja Radics — akkor Alexandrov immár tizedik évfordulóján tudatosan és szándékosan hibás értelemben használja a »kapcsolat« szót, anélkül, hogy formálisan valótlanágot mondott volna. Alexandrov ugyanis már

két év óta időnként megbízottakat küldött Zagrebbé azzal a kérdéssel, hogy a horvát parasztpárt hajlandó volna-e csatlakozni az ő forradalmi mozgalomához. A horvát parasztpárt elnöke mindig azt válaszolta, hogy a párt pacifista eszközeivel törekedni fog a macedóniai viszonyok megváltoztatására. Ezzel szemben Alexandrov a külföldi lapok tudósítói előtt mindig hivatkozik azokra a kapcsolatokra, amelyek őt Radics-hoz fűzik. A párisi *Journal*-ban kijelentette, hogy eddig ugyan a horvátok mindig visszautasították a macedón forradalmi módszereket, de hamarosan Radics is meg fog győződni arról, hogy a szerb hatalmasokkal csak puska, tőr és bomba útján lehet beszélni. A politikai cselszövők számára ez a nyilatkozat nagyon alkalmas alapul szolgál ahhoz az állításhoz, hogy Alexandrov és Radics között valami különös kapcsolat, valami titkos szövetség áll fenn.

— Ezuttal Alexandrov a Cankov-féle fascista rabló-kormány kérdésére a Ra-

dics-hoz való állítólagos viszonyát ellenében állítja Szovjetországgal. Ezért szükséges nyilvánosan kijelenteni, hogy Alexandrovnak soha semmiféle különös kapcsolata sem volt a horvát parasztpárttal és Radicsal és hogy Cankov professzor kormányára iránt tanúsított jóakaratu semlegességével és Szovjetországra iránti ellenségeskedésével Alexandrov még azt a morális kapcsolatot is szétépte, amely eddig őt, mint egy szabadságmozgalom vezetőjét a horvát parasztpárthoz fűzte. Alexandrov Tódor nyíltan támogatja Bulgária legerőszakosabb és legromlottabb parasztelles kormányát és nincs többé a régi Alexandrov, Macedónia és a macedónok szabadságának első harcosa — így parentálja el Radics a bolgár komitációs vezető.

Radics cikke kedvező benyomást keltett beogradi kormánypárti körökben, mert ezzel megcáfolja azt az ellenzéki sajtóban gyakran terjesztett hírt, hogy Alexandrovval szövetkezett az ország épsége ellen.

Öt évi fegyházra ítélték a rekordbetörőt

Főtárgyalás a suboticiai törvényszéken

A Sokcsics Jásó és társai ellen harmincnégy betörés- és közönséges lopási ügyben kedden megkezdett főtárgyalást szerdán folytatta a suboticiai törvényszékén Pavlovics István törvényszéki elnök büntetőtanácsa.

A folytatólagos főtárgyalás tanúkihallgatással kezdődött. Borák István nyugalmazott vasutas tanu elmondja, hogy tőle tizenhat darab tyukot loptak el. Gubics György kereskedőtől kilenc darab hizlalt pulykát vittek el az udvarból. Nincsevics Kriszto éleskamráját törték fel és onnan hetven kilogramm zsirt, a baromfi-ólból pedig hat darab tyukot vittek el. Szabó Lukács tamburástól négy darab hizlalt libát vittek el. Schwarz András pálinkakereskedőtől hordószámra loptak el a pálinkát, szeszt és rumot. A kereskedő saját kocsián vitték el a lopott árut az orgazdákhoz, mert a tettesek, Sokcsics Jásó, Dulics

Egykritikusalbumából

Irta: Baedeker

JÓ ÉS ROSSZ

»Nincs a világon se jó, se rossz«, — mondja Hamlet — »gondolkodás teszi azzá«. Ami jó az egyiknek, rossz a másiknak, s ami jó ma, az rossz lehet holnap. A jó-rossz ugyan sokszor elválhatatlanul összeforva, mint a real-ideál. A két legellentétebb elem, de az ember olyan különös lény, hogy benne jól érzi magát mind a kettő.

Jó emberek szerfölött tudnak egymáshoz vonzódni, s a rosszak könnyűséggel képesek egymásra találni.

A rossznak, mit az ember elkövet, azért nagyobb a hatása, mint a jónak, mit véghezvisz, mert a rosszat meggondolva, sőt megfontolva cselekszi, a jót pedig spontán elhatározással ugyan, de hirtelen támadt indulattal. Ugy hogy a rosszat mindig jól csinálja, a jót pedig igen sokszor rosszul.

Nem lehet jó és nem lehet gonosz mindenki, aki az akar lenni. Hajlam és tehetség kell ehhez is, ahhoz is.

Azért, hogy valaki nem tesz semmi rosszat, még nem jó ember. Am az, aki semmi jót se tesz, határozottan rossz ember.

Az emberek se jók, se rosszak, sőt az egyes ember is ritkán egészen és mindvégig jó vagy rossz,

hanem időnként ez és időszakonként amaz, s ha az esetek többségében jó, akkor úgynevezett jó ember, ha pedig többször rossz mint jó, akkor u. n. rossz ember.

Ha egy jó ember meghal, mindig eszembe jut I. Piusz pápa mondanása, aki, valahányszor egy kedves emberének a halálát jelentették neki, mindig így sóhajtott föl:

— *I buoni sene vanno, i cattivi restano.* (A jók elmennek, a rosszak itt maradnak.)

Az a feltűnő körülmény és különös statisztikai adat, hogy oly sok jó ember hal meg (pedig olyan sok rossz ember van a városban), abban találja a magyarázatát, hogy a halál mindent megszüntet, s a halottat, pusztán azért mert meghalt s már nincs az utjában senkinek, jobbnak találjuk, mint az életében itéltük.

— A legtisztább élvezet mégis csak az, — mondta egyszer egy ismerősöm, — ha szenvedést okozhatunk valakinek, akit nem szeretünk.

S ez nem is volt éppen nagyon rossz ember.

A rossz emberek jobban fogódznak össze a jók, mint a jók a rosszak ellen.

A szerencsétlen ember sokszor rosszindulatú, s a rosszindulatú mindig szerencsétlen.

— Majd bolond leszek jónak lenni! — nyilatkozott egy másik is-

merősöm. — Mikor azt látom, hogy a jó embereket, hacsak nem nagyon bölcssek vagy igen hatalmasak, nevetik és kigunyóliák!

Valószínűleg több jó ember van a világon, mint rossz. De a rossz emberek erősebbek, mint a jók, s ez okozza, hogy több rossz történik a világon, mint jó.

Gonosz természetekkel szemben nemesen és lojálisan eljárni: tiszta donkisottéria. Az ily eljárást ók megvetéssel vagy gyűlölettel fogják viszonzni s a legtöbb esetben gúnyral honorálni. A tigris, bármilyen jól bánss vele, mindig tigris marad, s a kigyó, hiába kényezteted, az első kínálkozó alkalommal halálra harap. Az embertigris és az emberkigyó se viselkedik másképp.

Jobban szeretem a kegyetlen embereket, mint a fősvényeket. Mert minden fősvény egyszerűen kegyetlen, míg a kegyetlenek nem okvetlenül fősvények.

A gonosztevőkben több jó tulajdonság van, semmint gondolnánk, s az erényhősökben több hiba, mint sejtjük. Nincsenek abszolút rosszak, és nincsenek izról-izre jó emberek, — a hibák és erények szeszélyesen vannak elhintve bennük, s ha tulsok náluk a gonoszság és aránylag kevesebb a jóság, akkor gonoszok, ha pedig aránytalanul több bennük az erény mint a hiba, akkor jó emberek.

Az ember a születésénél fogva se jó, se rossz, csak önző. Az önzése

fokától, s hogy azt a neveltetése és életének egyéb körülményei miként befolyásolják, függ aztán, hogy jó ember lesz-e belőle vagy rossz, vagy olyan sejtőrossz, amiből a legtöbb van ezen a planetán.

Amikor minden olcsó volt, minden jó volt. Most, amikor minden olyan rettenetes drága, minden rossz lett... De mért oly rosszak az emberek is? Hiszen ők nem lettek drágábbak, mint azelőtt voltak!

Valakiről, aki rosszindulatot árult el, így nyilatkozott egy orvos:

— Minő rossz lesz ez az ember, ha egyszer megbetegszik!

Mindazt a jót, amit teszünk, és mind a rosszat, amit elkövetünk, megfizetik kamatostul. De nem azok, akik tartoznak vele, hanem mások. S ezért mondják: az Isten fizet, az Isten jutalmaz, az Isten büntet.

Az igazán jó ember a gonoszról így szól:

— Ez nem rossz ember, hanem beteg.

A rossz ember pedig a jóról azt mondja:

— Ez jó ember? Dehogyan is az! Bolond.

Alig van valaki, még ha gonosztevő is, hogy valami kis jóság ne lenne elrejtve a szívében. Csak meg kell találni!... S alig van oly ember, még ha a megtestesült erény is, akiben valami gonoszság ne bujkálna. De nem kell megkeresni!

Miljő és Brestyánszki Stipán vádlottak akkor alkalmazottak voltak nála. Szedlák Stipán vasutastól több hízalt pulykát loptak el. Osztrogonác Gyulától két métermáza lisztet és nyolc kiló szalonnát. Szalma Antaltól kilenc darab tyukot zsákmányoltak. Balázs Balázs géplakatostól öt kövér libát, továbbá sonkát és kolbászt loptak.

A tanúk kihallgatása után a perbeszédek mondták el, majd a bíróság meghozta ítéletét, amely szerint mind a nyolc vádlottat bűnösnek mondja ki és Sokesics Jásót tizenegy rendbeli betöréses és több közönséges lopás büntetért öt évi fegyházra ítéli, hat havi vizsgálati fogság beszámításával, Brestyánszki Stipánt — öt rendbeli betöréses lopás büntetében mondják ki bűnösnek és ezért 2 évi fegyházra ítéli. Dulics Miljót lopásért nyolc havi börtönré, Antunovics Rózsit bűnsegédletért hat havi börtönré, Radasics Kálmánt orgazdaságért egy havi elzárásra, Szabó Ferencet, Keresztes Bélát és Brájkó Bélát tulajdon elleni kihágásért 500 dinár fő- és 250 dinár mellékbüntetésre ítélte a bíróság.

Ugy az ügyész, mint a felek és védők feleltek.

A király és a királyné Petybe érkeztek

Csütörtökön iktatják be Dimitrije patriarkát

Beogradból jelentik: Dimitrije patriarka beiktatásának ünnepélye csütörtökön megy végbe. Az ünnepélyen résztvesznek a király és királyné, a parlament elnöksége, a kormány tagjai és egyéb előkelőségek. Az avatási ünnepélyekkel kapcsolatban nagy katonai díszszemle is lesz.

Mint Petyről jelentik, szerdán délelőtt tizenegy órakor indult el Mitrovicáról a király és királyné udvari vonata és délután félketőkor érkezett Petyre. A királyi pár részére a törvényszéki palotában rendeztek be szállást.

Szerdán reggel tartották meg a katonai diszgyakorlat főpróbáját. A beogradi vendégek szerdán a késő délutáni órákban érkeztek meg külön vonatokon. Dimitrije patriarka szerdán fogadó-estét adott.

A kis-entente ellenzi a leszerelést

Herriot álláspontja a leszerelési értekezlettel szemben

Mint Bukarestből jelentik, a kormánykörök behatóan megvizsgálták a népszövetségi gyűlés napirendjén szereplő kérdéseket. Az Adeverulnak jó forrásból szerzett értesülése szerint a kormány elhatározta, hogy a népszövetség bizottságának leszerelési tervét elutasítja, mert ez a tervzet általános leszerelést gondol és azt nem garantálja, másrészt nem ad módot az ellenőrzésre. Duca miniszter Genfben ezt az álláspontot fogja képviselni, amelyet egyébként az SHS királyság is magáévá tett.

Párisi jelentés szerint Herriot miniszterelnök közölte a francia kormány álláspontját a Nemzetek Szövetségével annak a segítőszervezésnek tárgyában, melyet a Nemzetek Szövetsége kidolgozott. Eszerint Franciaország csatlakozik a Nemzetek Szövetségének határozatához. Franciaország állandó gondja területének biztonsága. Ez a kérdés és a fegyverkezések csökkentése elválaszthatatlanul összefügg egymással. Leszerelési értekezleten Franciaország mindaddig nem vehet részt, amíg a biztonságát garantáló

rendszerrel nem állította és elvi álláspontját formálisan el nem fogadták.

Herriot nem hajlandó megengedni, hogy a leszerelés kérdésében az egyes fegyvernemeket külön-külön tárgyalják. Minden támadó politika elítéléséhez Franciaország formálisan hozzájárul. Az általános segélyezést politikai szempontból csekély

értékűnek tartja. A továbbiakban azt ajánlja, hogy a támadás esetét meggyarazzák meg s hogy beavatkozása feltételül a Nemzetek Szövetségének négy napnál hosszabb határidőt biztosítsanak. Végül javasolja, hogy támadás esetén az általános kölcsönös segítés megkönnyítésére az egyhangú szavazás helyébe a kétharmad többséget tegyék.

Csütörtökön feloszlatják a német birodalmi gyűlést

A nacionalista pártok nem szavazzák meg a Dawes-javaslatot Véres verekedés a birodalmi gyűlésen

Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés szerdai ülésén botránvos verekedés történt, amelynek több sebesültje is van. Az ülés megnyitása után ugyanis, mielőtt rátérhettek volna a Dawes-javaslat második olvasására, az egyik kommunista képviselő azt indítványozta, hogy a birodalmi gyűlés intézkedjék a bebörtönzött kommunista képviselők szabadonbocsátása érdekében és hogy az ülésekről kitiltott kommunista képviselőknek engedjék meg az üléseken való részvételt.

A birodalmi gyűlés elnöke, az indítványt nem tette föl szavazásra, mire a indítványtevő képviselő azt követelte, hogy az indítványt tüzzék napirendre. Az elnök erre azt válaszolta, hogy az csak akkor lehetséges, ha a birodalmi gyűlés tagjai ehhez hozzájárulnak. Braters demokrata képviselő közbeiktott:

— Nem járulok hozzá!

A kommunista képviselők a közbeiktatásra felugráltak helyeikről és a demokrata padsorok felé rohantak. A szociáldemokraták és a demokraták szintén felugráltak és Braters védelmére siettek. A kommunisták azonban nem tágtottak, mire csakhamar botránvos verekedés tört ki. A képviselők ökökkel támadtak egymásra, rugták, ütötték egymást, úgyhogy a körülbelül tíz percig tartó verekedés után többen, köztük Braters is, vérző sebekkel hagyták el az üléstermet.

A botránny kitérősek az elnök eltávozott a teremből, ezáltal jelezve, hogy az ülést felüggesztette.

Fel kell oszlatni a birodalmi gyűlést

A középpártok vezetői szerdán fölvetették a kérdést a nacionalista párt vezetősége előtt, hogy megszavazza-e a frakció a szakértő-javaslatokat, mert tisztázni kell a helyzetet közvetlenül a szavazás előtt. A nemzeti párt vezetői kijelentették erre, hogy csütörtökön minden körülmények között fentartják elutasító álláspontjukat és a javaslatok ellen fogják szavazni. A helyzet tehát úgy alakul, hogy a csütörtöki harmadik olvasáskor nem lesz meg a birodalmi vasutársaságról szóló törvényjavaslat mellett a szükséges kétharmad szótöbbség és a kormány még aznap feloszlatja a birodalmi gyűlést és új választásokat rendel el.

Marx kancellár jelentést tett Ebert birodalmi elnöknek a jobboldali pártok határozatáról. Az elnök kijelentette, hogy elhatározott szándéka a birodalmi gyűlés feloszlatása, ha a javaslatok nem kapják meg a szükséges többséget és a feloszlatásról szóló elnöki dekrétumot átnyújtotta Marx kancellárnak. Abban az esetben, ha a birodalmi gyűlés csütörtökön valóban leszavazná a Dawes-javaslatot, akkor Marx rögtön közli a birodalmi gyűléssel a feloszlató határozatot.

Harc csendőrök és dobrovoljácok közt

Petlovác baranyai falu véres vasárnapja

Pélmonostorról jelentik: Véres ütközet színhelye volt vasárnap a baranyai Petlovác község, ahol a csendőrök és a községben letelepített dobrovoljácok vívtak egymással elkeseredett harcot.

Az ütközetnek egy halottja, hat súlyos és husz könnyebb sebesültje van,

azonkívül többen megsebesültek a község békés lakossága közül is, olyanok, akik véletlenül sodródtak bele a véres eseményekbe.

A támadást a Hercegovinából és Montenegróból származó dobrovoljácok provokálták ki, akik bosszu-hadjáratot indítottak a lakosság ellen. A Baranyába telepített dobrovoljácok egy része nem ért a földmiveléshez és ezért földjeiket kezdettől fogva a községbelieknek adták ki felesbe. Az aratások után azonban csaknem minden évben ellentétek merültek föl a földmivelő petlováciak és dobrovoljácok között, mert az utóbbiak a termés elosztása alkalmával rendszerint megkárosították a feles-gazdákat. A lakosság végül is mozgalmat indított aziránt, hogy a semmit sem dolgozó dobrovoljácokat telepítsék ki a községből.

A dobrovoljácok a község mozgalmáról tudomást szereztek és vasárnap éjjel felfegyverkezve megtámadták a zsufolásig megtelt Dieckert-vendéglőt. A tervszerűen előkészített támadásra a vendéglőben tartózkodó emberek szétszaladtak, mire a dobrovoljácok üldözőbe vették a menekülőket és többször utánuk löttek. A lövöldözésre figyelmes lett egy csendőrpár, amely közbelépett és meg akarta akadályozni a menekülő lakosság üldözését. A harcias dobrovoljácok azonban lefegyverezték a néhány emberből álló csendőrpárt. A történetekről még az éj folyamán értesült a pélmonostori csendőrség, ahonnan nagyszámú csendőrcsapatot küldtek ki a dobrovoljácok megfékezésére.

A dobrovoljácok szintén tudomást szereztek a csendőrerősítés érkezéséről, mire a falu végén lévő régi lövészárkba húzódtak és amikor észrevették a

rajvonalba fejlődött csendőröket, sortűzzel fogadták

Hamarosan mindkét részen erős puskatüzelés indult meg, amelynek már az első percekben egy halottja és számtalan sebesültje

maradt a helyszínen.

A tüzelés két órán keresztül szakadatlanul tartott és az egész környéket a sebesültek jajkiáltása töltötte be.

A hajnali órákban a dobrovoljácoknak elfogyott a lőszer, a lövöldözések mind gyérebbek lettek, mire a csendőrök rohamot intéztek a lövészárk ellen és sikerült is lefegyverezniük a dobrovoljácokat.

A támadás vezetőit a csendőrség nyomban letartóztatta és átadta a sombri ügyészségnek. A nyomozást tovább folytatják.

Matteotti egyik gyilkosa részletes vallomást tett

Délolaszország megunt a fascista uralmat

Jelentettük már, hogy Matteotti holttestének megtalálása milyen véres zavargásokat okozott Nápolyban. Mint most Nápolyból jelentik, az antifascista ellenzék egyik vezetője, Agricola volt miniszter, a délolaszországi lakosság hangulatáról szólva, kijelentette a Justizia hasábjain, hogy Nápoly városa már beleláradt a fascista uralomba.

— Ha a fascisták azt hiszik — mondta Agricola — hogy megfélemlíthetik a lakosságot, nagyon tévednek. Az erőszakosságok nagy felháborodást keltenek. Nápoly népe elveszett a fascizmus számára. Mussolini egyszer kijelentette, hogy Nápolyból indul ki a harc Olaszország felszabadítására. Nekem az a benyomásom, hogy Nápolyból indul ki a harc a fascizmustól való szabadulásra.

Csaknem naponta nagy zavargások vannak Nápolyban. A rendőrség és a népörség több mint száz embert tartóztatott le és az összetűzéseknél harmincan megsebesültek.

Római jelentések szerint kedden délelőtt váratlanul megjelent az ügyész és a vizsgálóbíró abban a börtönben, amelyben Matteotti két gyilkosát fogvatartják. A két gyilkost nyomban hosszú kihallgatás alá fogták. Azt beszélik, hogy most, minthogy Matteotti holtteste megkerült, az egyik gyilkos rászánta magát, hogy részletes beismerő vallomást fog tenni. A törvényszék szakértői kedden újra kiszállottak arra a helyre, ahol Matteotti holttestét megtalálták. Meg akarják állapítani, ha még megállapítható, hogy a holttestet nyomban a gyilkosság után ásták-e el, vagy csak később vitték oda.

Nagyatádi Szabó lemond

és a kisgazdapárttal ellenzékbe megy Az Eskütt-ügy hullámai

Budapestről jelentik: Az Eskütt-ügy tárgyalásának — amint azt előre lehetett látni — igen mélyreható politikai következményei lesznek. Nagyatádi Szabó István földmivelségi minisztert azok a vehemens támadások, amelyeket Eskütt Lajos kizárólag ellene intézett a tárgyaláson, rendkívül elkeserítették. Az a felfogása ugyanis, hogy az egész támadást Esküttön keresztül mások intézték ellene, tervszerűen.

A földmivelségi miniszterhez közelálló képviselők köréből értesülünk, hogy a földmivelségi miniszter a történet miatt le fogja vonni a konzekvenciákat. Nemcsak arról beszélnek, hogy tárcájáról lemond, hanem arról is, hogy kisgazda-hiveivel ellenzékbe vonul. Az egységés párt arra számít, hogy ez esetben semmi akadálya nem lesz annak, hogy a keresztény gazdasági párt tagjai, akik legitimista érzel-

műek. belépjenek a kormánypartba, mivel Nagyatádi kiválasztásával a szabadságkiváltságok eltávoznak a pártból.

Nagyatádi Szabó István — mint a *Bácsmegyei Napló* már jelentette — elkeseredett hangon nyilatkozatban reflektált Eskütt Lajos súlyos vádjaira és nyilatkozatában, amelyben kijelenti, hogy lemond tárcájáról, mert mint magánember akar a bíróság elé állni és teljes elégtételt kapni, többek közt azt mondja, hogy »a vádlottak padjáról mások gyűlölete és tervszerű rendezése szórta elene az elvetemült vádakat«.

Hasonló értelemben nyilatkozik a keddi főtárgyaláson szintén súlyos megvádolt Zeőke Antal nemzetgyűlési képviselő is, aki hangsúlyozza, hogy »a főtárgyalás ilyen frappáns befejezésére nem volt elkészülve és szinte megdöbbentő, hogy a vádlott több mint három órán át rágalmozott, anélkül, hogy ezekre a förtelmes vádakra a főtárgyalás nyilvánossága mellett felelni lehetett volna«.

Hogy milyen mélyreható következményei lesznek még Eskütt valóságának, annak legjobb bizonyítéka, hogy *Bethlen* István miniszterelnök szabadságát megszakítva, már a legközelebbi napokban visszaérkezik Budapestre. Nagyatádi Szabó István bejárja a miniszterelnök megérkezését és neki fogja benyújtani lemondását, amit azzal fog megokolni, hogy a bírói eljárást nem akarja befolyásolni miniszteri állásával.

CIRKUSZ

A lobogató

A vasúti portás megrázta a csengőt a füstös pályaudvar várótermének ajtájában és harsányan elkiabálta az induló vonat pályája mentén felsorakozó állomásos neveit. A koffierok két lábra kaptak és egymást taszigálva tolongtak ki az ajtón a külső vágány felé, ahol türelmetlenül szuszogott a befűtött mozdony. Utazókosaramat felöttem a podgyasztartó hálóba, azután ismét leugrotam, cigarettára gyújtottam és fel, alá sétáltam az indulásra készen álló hosszú kocsisor mellett.

Egyszerre csak egy ur, akiről már előbb észrevettem, hogy kerülget és figyelt, hozzám lép és megszólít.

— Parancsol egy kis lobogtatást?
— Köszönöm, nem kérek.
— Nagyon finom és elegáns lobogtatásaim vannak.

— Köszönöm, el vagyok látva.
— Szabad kérdezni, hol tartózkodnak jelenleg uraságod hozzátartozói és ismerősei?

— Otthon.
— Nos és akkor ki fog lobogtatni?
— Mit?
— Zsebkendőt.
— Miféle zsebkendőt?
— Szép fehér zsebkendőt, amikor indul a vonat és kőbevész a távolban.
— Senki.
— Senki? És uraságod így akar továbbutazni? Így? Lobogtatás nélkül? Uraságod azt akarja, hogy árján és minden bucsujel nélkül hagyja el a pályaudvart, mint egy gazdátlan kutya?

— Na ja.
— De ez nem úgy van! Mindent szabad, csak ezt nem. Majd én lobogtatok.
— Tessék lobogtatni, mit bánom én.
— Szóval tetszik egy lobogtatást parancsolni?

— Jó, nem bánom.
— Nagyon olcsó, kérem. Egyszerű lobogtatás tetszik? Az öt dinár. Egyszeres vagy többszemélyes? Egyedül méltóztatik utazni?

— Kérem, én ezt nem értem. Hát már ez is pénzbe kerül?

— Nevetséget alkotó kérdés. Uram, a pucér, gyorsan piszkolódik a zsebkendő és a fizikai munka az kutya? Ma

már lobogtatam egyszer egy öttagú családnak huszonötér. Tessék elképzelni, micsoda egy munka volt egyszerre öt embernek lobogtatni. Egészen belezadtam.

— És mondja, mi címen lobogtat maga?

— Azon a címen, hogy lobogtató vagyok.

— Micsoda?

— Pályaudvari lobogtató.

— Sose hallottam.

Fel kell frissíteni az atmoszférát

A kormány félhivatalosa a korrump és erőszakos tisztviselők eltávolításáról

Beogradból üjelenlik: A »Demokratija«, *Davidovics* miniszterelnök pártjának hivatalos lapja, vezetőhelyen foglalkozik az állami tisztviselői kar kicsesítésének kérdésével. A figyelemreméltó cikk egyuttal válasz a radikális »Szamouprava« tiltakozására a kormány ukázipolitikája és egyes főispánok menesztése miatt. A »Demokratija« többek között a következőket írja:

— A kormány tudatában van annak, hogy az állam békéje és rendje csak a lehető leglelkismeretesebb és legbecsületesebb állami közigazgatással tartható fenn. A kormánynak, mint a demokrata rendszer képviselőjének, nemcsak jogában, de módjában is áll, miután a hatalmat a kezébe vette, megvalósítani a demokrácia elveit: hogy az állam minden polgára megelégedésben és békében élhessen. A demokrácia kormánya felelőssége és lelkiismerete ügyének kell, hogy tekintse: hogy ezt a mi államunkat a néptömegek és azok érdekeinek strukturája szerint rendezze be, hogy minél lelkismeretesebb és becsületesebb állami adminisztrációval váljon képessé arra a fontos funkcióra, ami az államban reá vár. Teljesítheti-e a mai kormány, amely mindazok összefogásából alakult, akik el akarják takarítani a közös munka eddigi akadályait, teljesítheti-e ezt a funkcióját azokkal, akik minden közös munkánkat megakadályozták? A kormány, amely a korrupció letörése és az állam rendjének és békéjének megszilárdítása végett támadt, teljesítheti-e ezt a funkcióját azokkal, akik eddig a korrupciót támogatták és terjesztették?

— Keresztülviheti-e a mai kormány a politikáját általában a hatalom ama leteleményeseinek segítségével, akik ellen a nemzetgyűlés egész óriási ellenzéke és az egész pártatlan közvé-

— Nézze uram, én egy agrárreformot végzett földbirtokos vagyok. Muszáj valami keresetforrás után nézni.

— Tudja mit, nem kell lobogtatni. Rögtön ki is hozom a kupéból az utazókosaramat. Nem utazom el. Itt maradok. Sőt el sem mozdulok innen a peronról.

— És mit fog csinálni?

— Lobogtatni fogok. Három dinárért kicsinyben és másfélért nagyban.

Lovász Károly

mény forrongott, a rettenetes korrupció miatt, amelyet ezek a tisztviselők, mint a bukott korrump rendszer exponensei honosítottak meg, fosztogatva a népet és az államot?

— Ez valóban anomália volna. Egy kormány ukázipolitikája, amely nem venné számba, hogy a közigazgatás szanálását és az ország biztonságérteinek megjavítását lényegesen és becsületesen csak tisztességes és kifogástalan közigazgatási exponensek segítségével lehet megváltoztatni, zilált viszonyokat teremtene, amelyek kívülről-beülről megrongálnák az állam épületének alapjait. Meg kell menteni a közérkölcset és biztosítani a tisztviselők erkölcsi értékét, akiket a radikálisok pártcélokra sajtítottak ki.

— Milyen állapotok uralkodnak a közigazgatásban és milyen erőszakosságokat műveltek, hogyan fosztogattak becsületes és békés polgárokat egyes tisztviselők a Pasic-uralom idején — arról beszélni is felesleges. Egy kormány, amely ezzel a jelszóval jön: a törvény lesz a legfelsőbb ur az országban és üldözni fogjuk a korrupciót — hogyan tarthatja meg a korrump rezsim embezeit és üldözheti velük együtt a korrupciót, védheti velük a törvényt?

— Teljesen jogosult a követelés, hogy fel kell frissíteni az atmoszférát, vizsgálatot kell indítani mindenki ellen, aki alaposan gyanúsítható, a bűnösöket a bíróság elé, a becsületes és kifogástalan tisztviselők érdemeit pedig elismerni és minél tisztességesebb adminisztrációval biztosítani a tisztviselői méltóságot. A korrumpálatlan és a pártosságtól meg nem fertőzött tisztviselői karnak azután széles tere nyílik a munkára, a nép és a haza iránti kötelességek ideális és korrekt teljesítésére.

Pavlovics rendőrkapitány ügyében a belügyminisztérium dönt

Befejeződött a vizsgálat első része — Megállapították a súlyos szabálytalanságokat

Az állásától felfüggesztett *Pavlovics* Pavle rendőrkapitány ügyében a vizsgálat szerdán este folytatott az első fázisán és *Gyorgyevics* Dragoszláv főispán csütörtökön felterjeszti első jelentését a belügyminisztériumnak.

Pavlovics, akit több ízben kihallgattak, azzal védekezett, hogy jóhiszeműen járt el és *Kranzot* azért utasította ki, mert őt is hamisan informálták. Ezt a védekezést valószínűtlenné teszi az a lázas sietség, amellyel *Kranzot* el akarta távolíttatni és az a tény, hogy a kiutasításra egyedül illetékes *Vukics* főkapitány megerkölésével intézte el az ügyet, amiért a főispán és a főkapitány már vasárnap megindította az eljárást *Pavlovics* ellen.

Pavlovics—Pileger

A talán meggondolatlanságból eredő kalandok sorozata *Pavlovics* Pavle életében egyébként nem subotcai működésével kezdődik, hanem — mint már megirtuk — megszire visszanyulnak előéletébe, úgy

tárgyak megkerültek, az ügy azzal nyert elintézés, hogy *Pavlovicsot* kitoloncolták és örök időkre kitiltották Franciaország területéről.

Beogradban egyideig újságíró is volt és a *Balkán* című lapnál dolgozott. Magántitkára lett Szávics Szvetoluknak, a Balkán szerkesztőjének. 1922-ben, a választási kormány idején pedig *Zsupanics* tárcanélküli miniszternek volt személyi titkára. Ezt az állását azonban újabb botrányai miatt elvesztette, sőt a beográdi újságíróegyesület is kizárta tagjai sorából *Pavlovicsot*.

A szerdai vizsgálat

Szerdán ismét a késő esti órákig folytak a kihallgatások és a vizsgálat *Pavlovics* kapitány ügyében. *Vukics* Ferenc rendőrfőkapitány és *Lungulov* Radivoj, az állami titkosrendőrség főnöke, egész napon át dolgoztak ez ügyben és több ízben tanácskoztak *Gyorgyevics* főispánnal is. A vizsgálat eddigi eredményéről az illetékes tényezők egyelőre nem adnak a nyilvánosság számára felvilágosítást, mert még több körülmény vár tisztázásra.

Mindazok a botrányok, amelyeknek ügyében a »Bácsmegyei Napló« közlései alapján a kihallgatásokat lefolytatták, fokozott mértékben beigazolást nyertek, a vizsgálat azonban, az idő rövidsége miatt, még minden esetre nem terjeszkedhet ki. Szerdán késő este a vizsgálat első része befejezést nyert és arról a főispán sürgős jelentést tesz a belügyminisztériumnak. Az első fázison túl, a következő napokban is fokozott eréllyel folytatják a vizsgálatot, mert az eddigi jelek szerint *Pavlovics* ténykedéseinek, különösen a kiutasításoknak, messzeágazó hátterük van, ami még kiderítésre vár.

A vizsgálat eddigi stádiumáról való jelentés alapján most már a belügyminisztérium hivatott arra, hogy *Pavlovics*cal szemben a további eljárásról döntsön. Ugyancsak a minisztérium dönt afölött, hogy a bíróság előtt megindítják-e az eljárást a kapitány ellen hivatalos hatalommal való visszaélései miatt. A belügyminisztérium határozatáig *Pavlovics* nem hagyhatja el Subotícát.

Pardon, tévedés

A magyaroktól visszaveszi az agrárreform a nekik juttatott földeket

Suhopoljéről jelentik: A *Bácsmegyei Napló* néhány hónappal ezelőtt megírta, hogy az agrárreform folytán a szlavóniai magyar és német lakosságtól visszavették a nekik juttatott földeket. A visszavételt azzal indokolták meg, hogy tévedésből kapták a kettőtől négy holdig terjedő parcellákat. Egnéhány községet annakidején megkíméltek attól, hogy a »tévedés«-t korrigálják, néhány helyen meghagyták a magyarok birtokában azokat a földeket, amelyeket az agrárreform nekik juttatott. Az ilyen tévedéseket azonban rendszerint korrigálni szokták. Most is ez történt. Gacsiste községbe bizottság szállt ki és az egybegyűlt lakosság előtt kihirdették, hogy a magyaroktól ott is visszavették a földet. A gacsistei magyarok még 1921-ben kapták ezeket a földeket és a kétholdas parcellák eddig a nyomortói mentették meg őket. Az agrárhivatalnak ez a legújabb döntése ötven családot tett földönfutóvá. Az agrárreform-hivatal küldöttével együtt meg is jelentek a községben a kívándorlási ügynökök s invitálják Brazillába a földjüktől és a megélhetésüktől megfosztott magyarokat. Értesülésünk szerint a többi szlavóniai magyar község telepesei is soron vannak, azoktól is visszaveszik a földet, amelyet eddig becsületesen megműveltek.

Halálra ítélték

a zagrebi rablógyilkos őrmestert
Az íróasztalába rejtette áldozata
holttestét

Zagrebból jelentik: A szávai divízió hadbírósa most tartotta meg a fő tárgyalást Rumpel August őrmester rablógyilkossági ügyében.

Rumpel tagadja, hogy előre megfontolt szándékkal ölte meg Kelkovic Dragutin kereskedőt, aki jó barátja és üzlettársa volt. Elmondja, hogy Kelkovic, akivel közös csempészetet folytatott, nagyobb pénzösszeggel volt adósa. Ezért hívta fel Kelkovicot az irodájába, de ez, ahelyett, hogy tartozását megfizette volna, sértő kifejezésekkel illette őt, mire verekedni kezdtek. Kelkovic őt torkonragadta és revolver után kotorászott. Rumpel, látván, hogy életveszedelemben forog, revolvért rántott és egy-két lövést adott le Kelkovicra, aki holtan terült el. A hullát Rumpel az íróasztalába rejtette, miután előbb lehúzta a holttest lábáról a cipőt, hogy beférjen a fiókba, a fejét pedig rongyokba csavarta, nehogy a vér a padlóra folyjon. Ezután elment Kelkovic üzletébe, ahol összeszedett néhány holmit és készpénzt. Ezzel meg akart szökni, de utközben elfogták.

A katonai ügyész vádbeszédében kifejti, hogy Rumpel nem önvédelemből követte el a gyilkosságot. Az áldozat nyugodtan könyökölt Rumpel asztalánál és ez orvul lötte föbe Kelkovicot, hogy azután kirabolhassa. Halálbüntetést kér.

A bíróság Rumpel őrmestert előre megfontolt gyilkosság és rablás büntetése mellett mondotta ki bűnösnek és golyó általi halálra ítélte.

A feketicsi patkányadó

A környék patkányai Feketicsre költözködnek

Bácsfeketehegy előjárósága néhány héttel ezelőtt egészen új és ötletes adónemet gondolt ki. Az új adónemet patkányadónak keresztelte el a községi előjáróság, amely egyúttal elrendelte, hogy az új adó címén a község minden polgára husz dinárt köteles fizetni a községi pénztárba. A terv szerint ebből a pénzből akarja az előjáróság fedezni az intézményesen megindítandó patkány-vadászat költségeit.

Az adóbehajtások már meg is kezdődtek és az előjáróság olyan szigorúan kezeli az ügyet, hogy a késedelmes fizetők ellen végrehajtási eljárást indít. Így történt, hogy az egyik késedelmes patkány-adófizetőnek — nem lévén egyebe — egy pár cipőjét foglalta le a patkányadó-végrehajtó.

A község lakossága végül is betörődött az új adó fizetésébe és kíváncsian várta a patkány-hajtó-vadászat megkezdését. Ekkor azonban kis bonyodalom keletkezett a patkány-ügyben. Kiderült ugyanis, hogy a községben — egy-két házat kivéve, ahol állítólag direkt nevelik — nincs patkány. Az előjáróság azonban mindezzel nem törődött, hanem folytatta akcióját és a napokban minden adófizető a község-házán kapott egy receptet, amire a patkányban patkánymérget adtak. A receptért semmit sem kellett fizetni, a mérégért azonban igen, amely tudvalevőleg méregdrága.

Alig egy-két nap alatt tele volt a község patkányméreggel. Minden odut, minden rést betöltöttek vele és azután lesték az eredményt. Az eredmény pedig csudálatos volt, mert napról-napra több lett a patkány a faluban. Az emberek sokáig nem tudták megmagyarázni maguk-

nak a csudálatos tűnemény okát, míg végre ez a rejtély is megoldódott. Észrevették ugyanis, hogy a szomszédos Székicsről tömegesen vándorolnak a hosszufarkú bestiák Feketehegyre és hiába a székicsiek minden igyekezte, nem tudták őket visszatartani. A feketehegyi patkánymérget — a patkányok állítása szerint — olyan kitűnő és az egészségre semmiképp sem ártalmas, hogy megéri az alig két kilométeres utat. Hir szerint a székicsiek most üdvözlő feliratot akarnak átnyújtani a feketehegyi előjáróságnak, hogy ilyen ötletemre és díjmentesen meg szabadította őket a patkányoktól.

Elcsapták a karancsi izbeglica-előjáróságot

Megkezdődött a tisztogatás a baranyai közigazgatásban

Karancsról jelentik: A karancsi községi előjáróságot és képviselőtestületet augusztus 25-én kicserélték. Az új előjáróság és képviselőtestület kinevezése meglepő fordulatot jelent a baranyai magyar község közigazgatásában. Az izbeglicai előjáróság, mint azt a *Bácsmegyei Napló* többször megírta, rémuralmat teremtett a csendes baranyai községben. Karancs község lakossága minden követ megmozgatt az utóbbi két évben, hogy távolítsák el azokat az előjárókat, akiknek jog szerint nincs is illetőségük a községben, hanem csupán vendégjogot élveznek. A szakadatlan deputációk után most végre teljesítették a jogos kívánságot. A kinevezettek névsora a következő:

Községi bíró Csányi József, helyettes bíró Götz János, esküdtek: Albert Pál, ifj. Ackermann Antal, Varga Pál, Kaszap János, pénztáros Nagy Gyula, közgyám Szekeres János lett.

A tizenhét tagból álló képviselőtestület tagjai szintén benszülött tősgyökeres karancsi polgárok.

Az új előjáróság kinevezése nagy megnyugvást keltett Karancson.

HIREK

AUGUSZTUSI PASZTEL

Az égen messziről jött lelhőnyájuk legeltek, vadvirágok és friss szénaitat patakja drádt a levegőben és a vizen, amely fekete volt és sűrű, leheg vitorlás ringott álmódosza a hideg hold sütésben, akár egy uszó teher koporsó, lomha sirdály vagy eltévedt bölcső. A tóparton, a lélegző rózsák alatt, egy lány tilt piros kendőben, piros szájjal és feje fölött vörösen, nyugtalanul, égő csillag ragyogott a keleti égbolton, mint egy intés. Hangok szaladtak és bugtak énekelve mindentől, a lámpák sápadt koszoruján túl, magasan jelek cikáztak és csillagok hulltak százával, akár a jégeső. Az omló, fecskefészkes parton embeerek csődültek össze, sokan, soklélék és mindenki a maga planétáját kereste a beszédes égen és a sorsát a csillagokból, amelyek ezen az estén vad, meredt farkasszemét néztek a földdel. Valahonnan messziről, a tulsó rengetegből nótászó jött a vizen át, egy sötét, karcsu toronyból sírás ereszkedett alá, éjjeli bagoly repült kitért szárnyakkal a hold sugarban, csak a lány várt csendesen, dímélködva az augusztusi este csodái között és én a lábainál ültem a földön, szóltan szentjánosbogarak és izzó kankalinok között és őt néztem, aki úgy világitott és perzselt, mint egy lehullott csillag.

(T.)

— A pravoszláv-egyház Boldogasszony-ünnepé. A pravoszláv-egyház csütörtökön ünnepli Nagy-Boldogasszony napját. Az ünnep miatt a városházán nem tartanak hivatalos órát.

— Subotica város főjegyzője szabadságon. Dr. Orcsics Lázár városi főjegyző csütörtökön nyolc heti szabadságra ment. Távolléte alatt a főjegyzői hivatalt dr. Sztiptics Károly városi főügyész fogja vezetni, a lakáshivatal vezetését pedig Czrnkovic Antal aljegyzőre bízták. A palicsi fürdőigazgatói teendőket dr. Orcsics főjegyző visszatéréséig dr. Pavkovic Milutin városi tisztii főorvos fogja ellátni. Dr. Orcsics Lázár szabadsága alatt tanulmányutra megy Noviszadra, Beogradba, Zagrebbe és Ljubljánába, ahol megtekinti a könyvtárakat. Tanulmányútján elkíséri Mandics Mihály, a suboticei városi könyvtár vezetője.

— A jugoszlávial ujságírók kongresszusa. A jugoszlávial ujságírók szeptember 27. és 28. napján tartják országos kongresszusukat. A kongresszuson a csehszlovák és lengyel ujságírók küldöttelek is részt vesznek.

— Külföldi munkások beutazása. A suboticei kereskedők és gyárosok egyesülete közli az érdekeltekkel, hogy az idegen munkaerők beutazására vonatkozó kérvények benyújtásának határidejét az új szabályzat értelmében 1924 szeptember 23-ig meghosszabbították.

— Zendülés a pozsonyi fogházban. Pozsonyból jelentik: Tegnapelőtt a pozsonyi törvényszék fogházában fölláztak a rabok. Elpusztították a cellák berendezését és ellenszöguitek a fogházőröknek. A zendülést a csendőrség fojtotta el. A mozgalmat állítólag politikai foglyok szították.

— Időjárás. (Popovics György, közoktatásügyi inspektor jóslata.) Változás előtt állunk. Nem tulságos nagy, de kissé tartósabb esőre van kilátás.

— Megszüntetik a konstantinápolyi követségeket. Londonból jelentik: Min a Reuter-iroda Washingtonból értesül: Nagybritannia azt a javaslatot fogja a hatalmakhoz intézni, hogy a konstantinápolyi követségeket egyszerű diplomáciai képviselőkkel alakítsák át. Utalnak arra, hogy a török kormány székhelye Angora és a Konstantinápolyban székelő követségek által okozott kiadások nem tekinthetők igazoltaknak.

— Szentai kereskedők a vámolás megjavításáért. Szentáról jelentik: A szentai kereskedők elhatározták, hogy küldöttség útján fogják a kormánytól kérni a vámhivatalok működésének megjavítását. A kereskedők sérelmei közé tartozik, hogy minden községszerveleti cikket luxusárúnak minősítsenek és hogy az áruk rendszeresen megrongált állapotban kerülnek ki a vámhivatalokból.

— Anatole France beteg. Párisból jelentik: A Petit Parisien jelentése szerint Anatole France egészségi állapota ismét nyugtalanságra ad okot.

— Állatkiállítás Adán, Moholon és Horgoson. Szentáról jelentik: Szeptember 14-én és 15-én Adán és Moholon, szeptember 25-én pedig Horgoson nagy szabású állatkiállítást rendeznek a gazdák. A kiállítás iránt a tiszamenti községekben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— Szudánban tovább izgatnak az angol uralom ellen. Londonból jelentik: A Reuter-iroda jelenti Khartumból: Kordofan szudáni tartomány fővárosának, El Obeid piacterének több nyilvános épületén és egyik mecsetjében nemrég felhívásokat szögeztek ki, amelyekben felkérésre szólították föl a lakosságot az angol kormány ellen. A helyi hatóságok a felhívásokat eltávolították.

— Bennégett az istállóban. Noviszadról jelentik: Szremcsevics Milán iregi parasztagzának kigyulladt az istállója, amely porig leégett. Az épületben tartózkodott Szremcsevics nyolc éves kislánya is, aki bennégett az istállóban.

— Macdonald a parlament feloszlatását tervezi. Londonból jelentik: A „Wessminster Gazette” szerint a munkáspárt értesítette vidéki szervezeteit, hogy tegyék meg az előkészületeket a december első napjaira tervezett választásokra.

— Kizárják a beocsini cementgyár, sztrájkoló munkásait. Beocsinból jelentik: A beocsini cementgyári sztrájk ügyében még mindig nem jött létre megegyezés. A munkásság és a gyár igazgatósága közötti hétfő délutáni tárgyalások is eredménytelenek maradtak, mert a gyár nem volt hajlandó a munkásság egyetlen követelését sem teljesíteni. A munkásság kedden reggel ülést tartott, amelyen Kotur Sima beogradi munkásszövetségi titkár beszámolt a gyár igazgatósággal folytatott tárgyalások eredménytelenségéről, mire a munkásság elhatározta, hogy kitart követelése mellett és folytatja a sztrájkot. A cementgyár igazgatósága kedden plakátokon hívta fel a sztrájkoló munkásokat, hogy az eddigi bérek mellett szerda reggelig álljanak munkába, mert ellenkező esetben a munkásokat kizárják a gyárból. Az igazgatóság egyébként a rossz gazdasági viszonyokkal indokolja azt, hogy nem adhatja meg a kért béremelést. A munkások ezzel szemben a gyár igazgatóságához juttatott válaszukban kifejtik, hogy nem béremelést, hanem a megvont 10—15 százalékos pótlékért kezdett sztrájkot és követelése teljesítéséig nem hajlandó felvenni a munkát.

— Bányászsztrájk a gráci kerületben. Grácból jelentik: Biberstein és Lankovic bányaterületén 800 munkás sztrájkba lépett. A munkabeszüntetésre az adott okot, hogy a bányatulajdonosok nem tartották be a két év előtt kötött kollektív szerződést, amelyben elismerték ugyan a fokozatos béremelés rendszerét, de a gazdasági nyomorúságra hivatkozva nem adták meg a bérjavítást.

— Eljegyzés. Kucsera Mara és Szanka Andor László (Subotica) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Utonállók a pasicsevői országúton. Noviszadról jelentik: Heinz Keresztély sóvele parasztagzát szerda este a pasicsevői országúton, amint kocsián hazafelé tartott, három ismeretlen ember megtámadta és a pénzt követelte. A mikor Heinz kijelentette, hogy nincs pénze, az utonállók botokkal ütlegelni kezdték, majd mivel nem találtak semmit nála, félholtra verték. A nyomozás megindult.

— Vasuti karambol Novapalánkán. Noviszadról jelentik: A novapalánkai állomáson egy személyvonat beleszaladt az állomáson veszteglő üres szerelvénybe. Az összeütközés következtében a mozdony súlyosan megrongálódott, több utas könnyebb sérüléseket szenvedett.

— Házasság. Fischer Juliska (Vel. Kikinda) és Braun Rudolf (Budapest) f. hó 31-én tartják esküvőjüket a kikindai izr. templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

— Házur és lakó revolveres harca. Kosztics Gyóka volt vámtiszt VIII. kör Jagodinszka-ucca 33. szám alatti lakos, már régebbi ide óta rossz viszonyban van lakójával, Kenyeres István vasutasal. Kedden este Kosztics megverte Kenyeres feleségét. Az asszony sirva szaladt a vasúton szolgálatot teljesítő férjéhez, aki nyomban otthagyta a szolgálatot, hazament és felelősségre vonta az udvarban tartózkodó házigazdát. Kosztics durva szavakkal támadt Kenyeresre, majd revolvert rántott és ráfogta lakójára. Kenyeres ekkor ráugrott Koszticsra, a fegyvert kicsavarta kezéből, azután lepoporta a földre és fojtogatni kezdte. A lármaára összegyűlt szomszédok értesítették a közelben tartózkodó rendőrszemet, aki azután szétválasztotta a verekedőket és előállította őket a rendőrségre. A rendőrség Kosztics és Kenyeres ellen megindította az eljárást.

— **Meggyilkolta három férjét, hogy örökölhesen.** Berlinnek, mint onnan jelentik, izgalmas bűnügyi szenzációja van. A rendőrség letartóztatott egy öreg asszonyt, az övenöt éves Kruger Mónát, akit az a vád terhel, hogy három férjét megölte azért, hogy vagyonukat magának szerezze meg. Mindhárom férjét újsághirdetések útján szerezte s mindig öreg emberekre pályázott. A vádlott nő korán átvásárra jutott. Egy Beckel nevű házaspár nevelte föl. Éjszakai mulatóhelyekre ment gazdasszonyoknak s annyi pénzt gyűjtött össze, hogy egy szállodát vásárolt. Akkor aztán vagyongyűjtés más módjához folyamodott: férjeket szerzett, hogy örökölhesen utánuk. Mikor nevelőanyaja meghalt: feleségül ment nevelőapjához, aki egyévi házasság után gyanus körülmények között hunyt el. Özevegyére gazdag örökség szállott s az asszony nem is sokáig gyászolta férjét: ismét oltárhoz vezetett egy vagyonos gazdát, a 72 éves Zippel Györgyöt. Második férjével öt hónapig élt együtt: az aggastyán halála után ismét rebeszgetni kezdtek, hogy az sem halt meg természetes halállal. A kétszeres özevgye erre félrevonult a világtól, hogy a pletyka útjából kitérjen. Egy kis faluban, teljes csendben, házasságra lépett Kruger Lajos földbirtokossal, akit újsághirdetés útján szerzett magának. Ezt az aggastyánt rábirta, hogy rokonait tagadja ki s az ő javára csináljon végrendeletet. Nemrégiben az öreg férjet átmetesztett nyakkal találták az ágyában s az asszony azt hiesztelte, hogy az öreg öngyilkosságot követett el. A nőt letartóztatták, de nem tudták a bűnt rábizonyítani, amire szabadlábra helyezték. De utabban oly súlyos gyanúok merültek föl ellene, hogy a rendőrség újra rátette a kezét s energikusan folytatja a vizsgálatot.

— **Nyolc növendék lány megszökött egy osztrák nevelőintézetből.** Korneuburgból jelentik: Korneuburg parkjában a cirkáló őrszem este három fiatal leányt talált, akik a padokon helyezkedtek el, hogy ott töltsék az éjszakát. A lányok bevallották, hogy az eggenburgi nevelőintézetből szöktek meg összesen nyolcan, öt társnőjük elvált tőlük Oberhollabrunnban s másfelé vették útjukat. Valamennyien Bécsbe akartak menni, mert megunták a szigorú nevelőintézeti életet és a fővárosban szerették volna kimulatni magukat. Korneuburgból a csendőrség visszavitte a három fiatal leányt Eggenburgba és keresik öt társukat.

— **Mária Valéria volt főhercegnő haladékos.** Bécsből jelentik: Mária Valéria volt főhercegnősszonyban a kezelő orvosok csak injekciókkal tartják az életet. A nagybeteg Mária Valéria néha eszméletre ébred és még megismeri környezetét, de a katasztrófa minden percben bekövetkezhetik.

— **Nyugdíjazott kerületi pénzügyigazgató.** Novisadról jelentik: A pénzügyminiszter Matics Vása kerületi pénzügyi igazgatót nyugdíjazta.

— **Ciklon pusztított Amerikában.** Newyorkból jelentik: Kedden az egész Atlanti óceánon rendkívül heves ciklon pusztított. A hegymagasságu hullámok Virginia és Karolina államokban áttörték a védőgátakat és a partok mentén nagy pusztítást vittek végbe. — Newyorkban az eső és a köd teljesen megbénította a forgalmat. Több autó összeközött és sok halálos szerencsétlenség történt.

Dr. Munk délután is rendel 2—4-ig.

— **Október elsején nyílik meg a novisadi értéktőzsde.** Novisadról jelentik: A novisadi tőzsdeigazgatóság csütörtökön délelőtt ülést tartott, amelyen foglalkozott a gabonakereskedőknek azon kérelmével, hogy a buza szokvány-súlya, tekintettel az idei gyöngye termésre, ne 76 kilogram, hanem 70—74 kiló legyen. Ezt a kérelmet elvetették. Ezután az igazgatóság elhatározta, hogy október elsején megnyitja az áru- és értéktőzsdét. A tőzsdebizományosi koncessziót Dungyverszki Sándor és társa cég kapta meg. Az új tőzsdepalota pályázatának határidejét szeptember 16-ig meghosszabbították.

LEGUJABB

A külügyminiszterek ljubljana tanácskozása Marinkovics és Benes szerdán befejezték tárgyalásaikat Duca csütörtökön érkezik Ljubljanába

Ljubljanából jelentik: *Marinkovics* Voja külügyminiszter szerdán délelőtt megérkezett Ljubljanába, ahol a helytartóság épületében szállt meg. Délután érkezett meg *Benes* csehszlovák külügyminiszter nejevel együtt, akiket a pályaudvaron *Marinkovics* és a ljubljana hatóságok képviselői fogadtak. Fél órával *Benes* megérkezése után a két külügyminiszter tanácskozásra ült össze, amely több mint egy óra hosszúságú volt. A megbeszélések anyagáról nem adtak ki kommuniké. Beavatott körökben úgy tudják, hogy a tárgyaláson első sorban az orosz kérdéssel volt szó és a két külügyminiszter között megegyezés jött létre a kisantantnak Oroszországgal szemben tanúsítandó magatartására nézve. *Marinkovics* és *Benes* ezenkívül megbeszélték azokat a kérdéseket, amelyek a S. H. S. királyság és Csehszlovákiát érdeklő

ügyekről a Népszövetség genfi konferenciáján szóba kerülnek. Szó volt továbbá a londoni konferencia határozatairól is.

Este Ljubljana város soupét adott a külügyminiszterek tiszteletére, amely után *Benes* Triesten át tovább utazott Genfbe.

Duca román külügyminiszter csütörtökön reggel érkezik Ljubljanába és még aznap tárgyal *Marinkovics*-sal. Ezen a tanácskozáson is első sorban az orosz kérdéssel és a Népszövetség tanácskozásával összefüggő ügyekről lesz szó.

Benes és *Marinkovics* megegyeztek a kisantantnak a Népszövetség ülésén való képviselése tekintetében is, amihez csütörtökön *Marinkovics* a román külügyminiszter hozzájárulását fogja kérni.

A Ducával való tanácskozás után a két külügyminiszter még csütörtökön tovább utazik Genfbe.

A német birodalmi gyűlés leszavazta a Dawes-javaslatot

Rendőrök távolították el a kitiltott kommunista képviselőket

Lapzártakor jelentik Berlinből: A birodalmi gyűlés ülését a botrányok miatt elrendelt szünet után délután 4 órakor nyitotta meg ismét *Wallraff* elnök. A megnyitás után az elnök megállapította, hogy az ülésről *kizárt kommunista képviselők bent tartózkodnak a teremben és ezért* ismét szünetet rendelt el. Mivel a kommunisták a szünet után sem távoztak el, az elnök elrendelte a *kitiltott képviselőknek rendőrökkel való kivezetését.* A rendőrök erre *Epstein* és *Gruber* képviselőket, a *kommunista irakció állandó lármája mellett, erőszakkal vitték ki a teremből, míg Nebermayer önként távozott.*

Ezután áttérték a *Dawes-tervezetel* összefüggő törvényjavaslatok fölötti szavazásra. A szavazás során a bank-törvényt 249 szavazattal 171 ellenében elfogadták.

A magánjegybank felállításáról és a járadékbank felszámolásáról szóló törvényt, valamint az éremtörvényt egyszerű szavazás után jóváhagy-

ták. A kommunisták nemzeti szocialisták és a német nemzeti párt a javaslat ellen szavazott. Az ipar megterheléséről szóló törvényt 247 szavazattal 173 ellenében elfogadták.

A birodalmi adóügyi törvény fölött való szavazásnál a *kommunisták és nemzeti szocialisták együttesen keresztülvitték a névszerű szavazást, amelynek során a javaslat mellett 248, ellene 174 szavazat esett.*

A vasúti szabályzatról szóló javaslatot egyszerű szavazással, a kerettörvényt pedig 248 szavazattal 175 ellenében fogadták el.

Tekintettel arra, hogy az *adóügyi javaslatnak nem volt meg a kétharmad többsége és így az nem emelkedett törvényerőre, a kormány kénytelen lesz a birodalmi gyűlést feloszlatni.*

A feloszlatairól szóló, már alárta elnöki deklarációt csütörtökön olvassák fel a birodalmi gyűlésen.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1924. augusztus 27.

Zürich 6.675.

Berlin deviza 52.6—52.8 milliárd márká, valuta 52.1—52.3 milliárd márká.

Bécs deviza 885—889, valuta 881—887.

Prága deviza 42.65—43.15, valuta 42.45—42.95.

Budapest deviza 962—967, valuta 942—962.

Beograd, augusztus 27. Zárlat: Páris 4.38, London 360, Milanó 3.52—3.53, Prága 2.40, Newyork 80.05—80.15, Genf 15.02—15.03, Bécs 0.1134—0.1133, Budapest 0.11—0.1075, Bukarest 38—38.75, Szófia 59.

Zürich, augusztus 27. Zárlat: Beograd 6.6750, Newyork 533.50, London 23.97, Páris 29, Milanó 23.65, Prága 16, Budapest 0.006950.

Novisadai terménytőzsde, augusztus 27. Forgalmi mérsékelt, irányzat lanyha. Buzában forgalom 7700 mm. Tengeri 400 mm. Bab 200 mm. Liszt 600 mm. Irányárak: Buza bácskai 355 dinár. Ár-

pa 355 dinár. Zab 280 dinár. Tengeri 285 dinár. Bab fehér 430 dinár. Liszt 0-ás GG 585 dinár, 0-ás G. 575 dinár, 2-es 525 dinár, 5-ös 475 dinár, 6-os 425 dinár, 7-es 378 dinár. Korpa 200 dinár. Kender prima 2200 dinár. Másban nem történt kötés.

Budapesti gabonátőzsde, augusztus 27. A terménytőzsdén ma is ellanyhult a gabonapiac. Kenyérmagvakban a kínálat emelkedő, a vételkedv azonban mint a malmok, mint pedig a magáncégek részéről hiányzik.

A tőzsdeidő elején 395—400.000 koronával volt árukinálat tiszavidéki buzában, budapesti paritás mellett és 390—395.000 koronás pénzajánlat volt rá.

A malmok nagyrésze ma sem vásárolt, a kereskedők pedig lehetőleg csak készpénz mellett adnak el és a malmoknak nem szívesen ajánlanak árut, mert nem akarják magukat kitenni annak, hogy a Nemzeti Bank az általuk benyújtott malomváltókat kifogásolja.

A tőzsde a tengerentúli piacok lanyhaságáról érkezett hírek hatása alatt még lanyhább lett.

A rozs is lanyhább, budapesti paritásában 320.000 koronával van árukinálat, balatonvidéki, somogy, zala- és fejérmegyei állomásokról 305—310.000 koronával kínálják a rozs métermázsáját.

A morzsolt tengeri a tőzsdeidő elején 380.000 korona volt budapesti paritásában.

Chikagói gabonátőzsde, augusztus 27. Buza 60 librás szept. 120 háromnyolcad, Buza 60 librás decemb. 125, Buza 60 librás májusra 130%, Tengeri 56 librás lib. májusra 130 hétnyolcad. Tengeri 56 lib. szept. 113%, Tengeri 56 lib. dec. nyolcad, Zab 32 librás szept. 47 ¼, Zab 32 librás decemb. 50%, Rozs 56 librás szept. 82 ¼, Rozs 56 librás dec. 87 ¼.

Newyorki gabonátőzsde, augusztus 27. Buza őszi vörös 60 librás 135 ¼, Buza őszi kemény 135 ¼, Tengeri 56 librás 128, Liszt sp. w. cl. 196 librás 575—625. Az irányzat lanyha.

Bécsi értéktőzsde, augusztus 27. Osztrák Hitel 174, Magyar Hitel 512, Államvasut 442, Rima 116, Salgó 428, Krupp 190, Alpezi 398. Az irányzat üzletelen.

Budapesti értéktőzsde, augusztus 27. Teljes pangás a tőzsdén. *Tőzsdezárlat* (ezer koronákban): *Bankok:* Angol-magyar 43, Bosny. agrár 50, Földhitelb. 255, Hazai 148, Lloyd-bank 8.25, Cseh iparb. 26.5, Magyar Hitel 550, Osztrák Hitel 188, Jelzáloghitel 114, Leszámitoló 74, Olaszbank 20.25, Keresk. bank 1200. *Takarékpénztárak:* Belvárosi 27, Egyes. főv. 122, Ált. takarékpénztár 140, Mektár 195, Pesti hazai 3530. *Biztosítók:* I. Magy. bizt. 8250, Fonciére 180. *Malmok:* Backmalom 55, Borsod-miskolci 125, Concoridia 34, I. bpesti gm. 127, Gizella 52, Hungária 86, Királymalom 30. *Bányák és téglagyárak:* Istvántéglá 25, Magnezit 1965, Aszfalt 64, Ált. kőszénb. 2825, *Nyomdák:* Athenaeum 124, Franklin 74, Globus 25.5. *Vasművek és gépgyárak:* Gróf Csáky 12, Gazd. gép 140, Fegyver 1260, Ganz Dan. 2760, Ganz vill. 1355, Hoffner 125, Láng 120, Lipták 11.5, Ált. gépgy. 28, Rimamurányi 120, Roessemann 60, Schlick 53.5. *Különléte vállalatok:* Ált. gázizzó 10, Délicukor 510, Izzó 635, Cukor 2475, Mezőh. cukor 203. *Papipari vállalatok:* Mercurfa 2.25, Ofa 540, Szlavónia 81, Nasici 2250. *Közlekedési vállalatok:* Adria 1045, Közuti 52, Mft 250, Nova 145, Tröszt 137.5.

VASHORDÓK spiritusz és benzín részére, bevált kivitelben, minden nagyságban kaphatók
MELKUSZ KÁROLY NOVISAD,
a selyemgyárral szemben. 6284

Artisztikus gyermekfényképek Reményi-nél.

Olcsó és jó butorokra van szüksége? Keresse fel *Zvečan* és *Madarász* Duhlićeva ulica 77. szám alatti asztalosműhelyét. *Épület-, portál-, butor-asztalosok.*

— **A novisadi kereskedelmi kamara ülése.** Novisadról jelentik: A novisadi kereskedelmi és iparkamara ülést tartott, amelyen Miroslavjevics Koszta elnök javaslatot terjesztett be a kiviteli javítása érdekében. A vita során az a vélemény alakult ki, hogy az export legfőbb nehézségei a megbízhatatlan vasúti közlekedés, a magas kiviteli vámtok és a vagonhiány. A vagonhiány miatt az exportörök sohasem tudják kellő időre leszállítani rendeléseiket és így nem is versenyképesek. Az ülés elhatározta, hogy a beográdi országos kamarai kongresszusra a kamara hat delegátust küld ki, Miroslavjevics Koszta elnök, Ifkovics Nikola alelnök, Petrovics Mladen szabó, Lázics Sztankó kereskedő, Stanaszkovics Dusan, a vendéglős egyesület elnöke és Georgyevics Fedor, a kereskedelmi kamara helyettes titkárának a személyében.

Idegesek embereknél és lelkibetegeknél az enyhe *Ferenc József* keserűvíz jó emésztést, tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

Dávid ékszerész (Bárány-szálloda mellett) üzleti útjáról megérkezett.

Dr. Z. Fekete László felgyógyulva, rendel Zagrebačka (Pázmány) ul. 14. d. e. 8—10, d. u. 3—5 és d. e. 10—11-ig a *Dr. Sántha-szanatórium*ban.

NYILTTÉR.

Meghívó

Az SHS Királyságbeli Munkások Rokkant és Nyugdíj Segélyző Eg. esülete központi tagjai folyó hó 31-én d. u. 3 órakor a központi székház termeiben (Segedinski Vinogradi 103 sz.)

évi rendes közgyűlést

tartanak, melyre ez uton hívjuk meg azon tagjainkat, akik a tagdíjajukat közvetlen a központ pénztárába fizetik.

Napirend:

1. Az 1923. évi központi jelentés, ellenőrző bizottság és számvizsgáló bizottság jelentésének felolvasása
 2. Esetleges indítványok.
- Felkérjük a tagtársainkat, hogy a taggyűlésen pontosan megjelenni sziveskedjenek.

Tagtársi üdvözléssel

Elnökség

6398

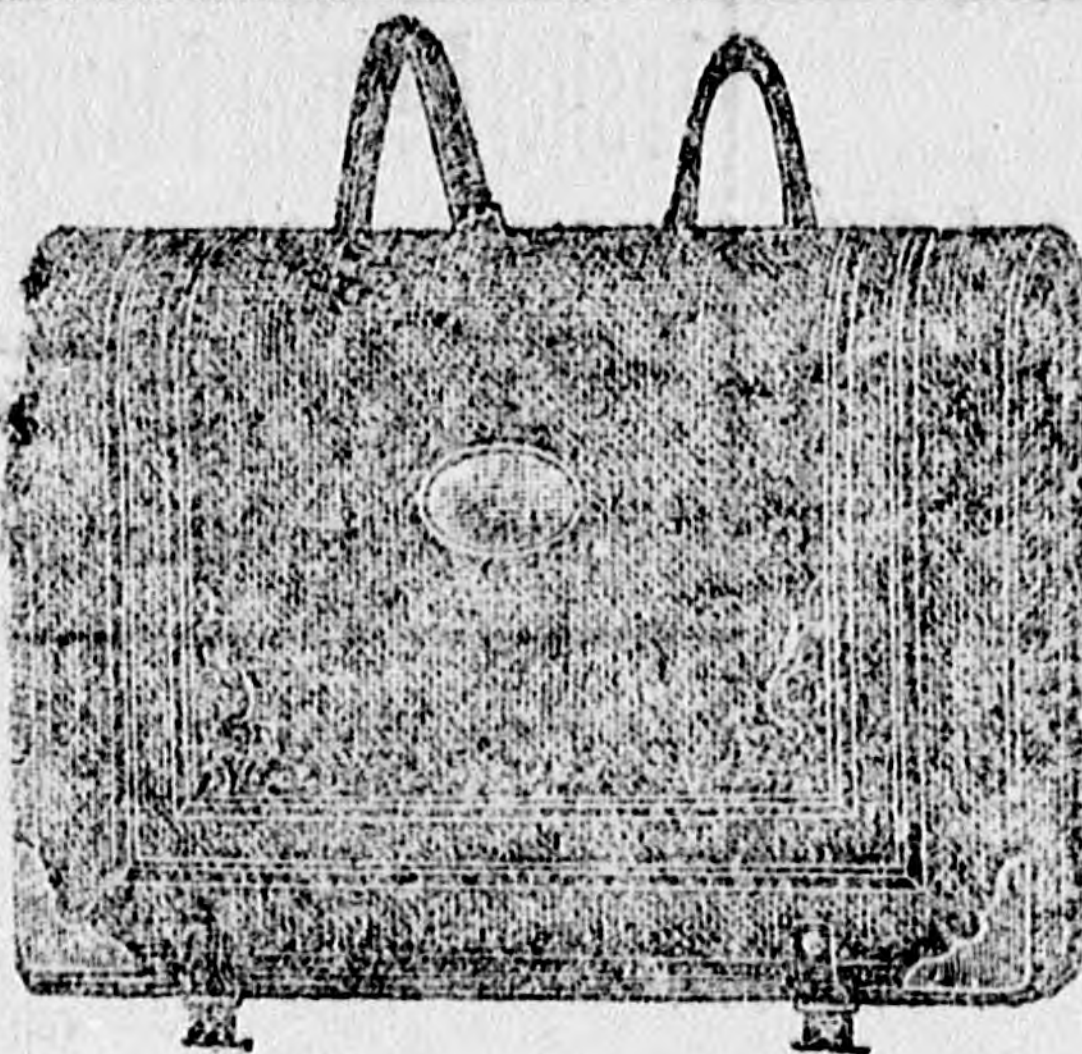
ÉDER KÁLMÁN
MÜBUTORASZTALOS

LAKÁSBERENDEZÉSI
VÁLLALATA

MŰHELY és BUTORRAKTÁR:

VILSONOVA UL. 40. A KÉPEZDÉVEL SZEMBEN

Bőröndök, neveserek
saját készítményű blank és díszbőr
ISKOLATÁSKÁK
A LEGOLCSÓBBAN

Schlager bőröndösnél Subotica Aleksandrova u. 1

Prima steterische EDEL-ÄPFEL

und
Edel-Kastanien
(Maroni) sind en-gross nur waggonweise billig zu haben ab Bahnstation Steier mark Slovenien.

Vatroslav Kosi Makole pri Poljčane Slovenija

Cserépkályhák

és tüzhelyek átrakását javítását, meteor kályhák shamot bélelését, legszakoszerűbben jutányos árban készít:

Takács Mihály
cserépkályhás
Rudičeva ulica 1. szám
Új cserépkályhák olcsó árban kaphatók.

Azonnal beköltözhető

két főúri ház

előnyös fizetési feltételek mellett

eladó

Bővebbet:

Dr. BIRÓ ANDOR
ügyvéd irodájában
(Hitelbank palota)

Építetők figyelmébe!!

Kérjen bármely baccal állomásra ajánlatot téglá szükséglete beszerzése előtt

Kovács Antal
téglagyárostól
Subotica

Beck Jenő

kötött, szövöttáru üzeme Suboticán

Üzem:

Pašičeva ulica 10.

Üzlet:

Pašičeva ulica 8.

Gőzfürdő mellett.

Hallatlan olcsó áron

adok mindennemű kötött és szövött árut u. m.: női divatmellény, női divatkabát, leánygarnitúra, iskola ruha leányok részére, leánymellény, Bábgyarnitúra, fűszvetter, férfiszvetter stb

HARISNYA

NŐK, FÉRFIAK és GYERMEKEK RÉSZÉRE MINDEN SZINBEN és

KIVITELBEN.

Borpréseket és szállózuzókat

a legolcsóbban szállít az

Osijeki vasöntőde és gépgyár r. t. Osijeken

Vezérképviselőt a Vojvodina részére:

MAVRO HEINRICH
NOVISAD, Temerinska 9. Telefon 416. 4235

Eladó vagy bérbeadó modernül berendezett malom

32 hold szántófölddel, gyümölcsös, erdő és legelővel, valamint modern nagy lakással, nagy raktárral, bognár- és kovácsműhelyel. Bővebbet:

I. Kramer-ügynökség Osijek,
Kapuninska ul. 3. Telefon 658. 6419

„ATLAS“ d. d. butorgyár, Novisad,

a gyár átalakítása miatt jelenlegi hálószoba és ebédlőbutorkészletét előállítási áron eladja nagyban és kicsinyben elsőrendű kivitelben. 6095

Vendéglő provinc helyen, kerületi székhelyen, **eladó.**

A vendéglőhöz tartozik: a Hrvatski Dom, nagy helyiségek, 18 vendégszoba, zárt szuletli, verenda, nagy kert, istállók és a hozzátartozó melléképületek. Bővebbet:

I. Kramer ügynökségénél Osijek,
Kapucinska ul. 3. Telefon 658. 6421

Kemény D. Dezső ecetgyára

I. Vojnovičeva ul. 5. (Pestköz) telefon 643., értesíti a közönséget, hogy **vizesugorka** eladását már megkezdte. Az üzletben csak a **Kemény-féle** ecetgyárban készült esencet vásároljunk. 6389

Nagyobb mennyiségű

FAJALMÁT

ajánlunk, vagonkételekben, ab **ČAKOVEC** vasuti állomás.

OBRTNO i TRGOVAČKO D. D. ČAKOVEC
(Medjumurje) 6256

226

WEISZ JENŐ
kefeárugyára

Subotica, Telefonsz. 188.

AJÁNLIJA
KITŰNŐ MINŐSÉGŰ VERSENYEN KIVŰLI KEFE,
ECSET, SEPRŐ, MALOMKEFE GYÁRTMÁNYAIT

TRAFIKANT GÁBOR
ELŐNYAJÁNLATA

Telefon 4-65. SUBOTICA Telefon 4-65.

a „ZORKA“

Első Jugoszláviai Vegyipar R. T. képviselőjében;
Sósav, Kénsav, Accumulatorsav,
Rézgalic, Vaszgalic, Glaubersó,
Calcionalt Sulfat

a „SHELL-COMPANIE“ képviselőjében:

„SHELL“ gépolaj, „SHELL“ hengerolaj,
„SHELL“ padlóolaj, „SHELL“ nyersolaj (motorolaj)
„SHELL“ benzín, „SHELL“ petroleum.

„VASKO“

kereskedelmi és bizományi iroda

Városi bérpalota **Subotica** Városi bérpalota

Közvetít, vesz és elad bel- és külföldi ingó és ingatlan vagyontárgyakat

Elvállal mindenféle kereskedelmi, gyári, iparvállalati és részvénytársasági könyvek vezetését, ellenőrzését, felelővizsgálatát, lezárását, leltár és mérleg készítését

Elfogad a biztosítás minden ágazatára kiterjedő biztosításokat

Átvész kereskedelmi, pénzügyi, ipari és egyéb vállalatok képviselőit és ügynökségeit

Érvényesít bel- és külföldi követeléseket és azoknak perenkívül vagy peres behajtásáról gondoskodik

Ad pontos és megbízható információkat a helyi piacra vonatkozólag

Foglalkozik a fizetésképtelen cégek kiegészése körül összes munkálataikkal

LEVELEZÉS
 Ki volna hajlandó két unatkozó horvát fiút kik Afrikában élnék leveleivel felvidítani. Levelek „Szórakozás” jellegre a kiadó továbbít. 6426

A Royal Mail Line hajózási társulat közlése szerint **Tonić Mihajlo** úr a nevezett társaságnak már nem alképviselője és nem is áll vele semminemű szolgálati viszonyban. 6418

FOGLALKOZÁS
 4 évi praxissal bíró fiatal ember, a faszakma minden ágában, úgy az engrossz mint a detalizáltban teljes jártassággal bír, szerb, magyar és német nyelvtudással, azonnali belépésre állást keres. Cim Sándor Kohn, B.-Palánka. 6414

Leány kerestetik másfél éves gyermek mellé. Cim a kiadóban. 6433

DIÁKOK
 jobb házból ez iskolai évadra, novisadi uricsaládnál teljes ellátással felvételt. — Cim: Schmoika hirdetőirodában Novisad Futoški put 2. szám. 6430

Fémcsiszológók felvételtnek „Mema” Subotica. 6423

Négy nyelvet beszélő gyermektelen házaspár keres oly állást, ahol a férfi, mint kocsis, vagy gazdasági munkás, a nő mint szakácsnő dolgozhatna. Nagy fizetésre nem reflektálnak, csak jó bánásmódra. — Ajánlatok „Jó bánásmód” jellegre keretnek a kiadóhivatalba. 6413

TAKÁCSSEGÉD,
 nőtlen, ki önállóan dolgozni tud, állandó munkára kerestetik. Kézi szövőszéket keresek megvételre. — **Franja Pongrac** Stari-Bečej, Bačka 6369

Vidéki malomvállalat keres szivógázmotor kezelésben teljesen jártas gépész azonnali belépésre. Cim a kiadóban. 6385

ÜGYVÉD-JELŐLTET KERES
Dr. Dohány Gyula ügyvéd KARLSBURG, Bánát, szeptember hó 15-től. 6422

Tízember ruganyos munkára felvétetik. Erdei Bálint Subotica. 6306

Subotica Kereskedők és Gyárosok Éttermei (LLOYD)
 Subotica, Park Kraja Petra ulica 3. szám 6355

Elsőrendű ételak és italok.
 A Subotican átutazó kereskedő, gyáros és kereskedelmi utazó urak találkozó helye. Havi abonement étlap szerint 900 dinár. — Jugoszláv utazóknak 10% árengedmény.

Kereskedelmi iskolát végzett perfekt könyvelő azonnali alkalmazást talál vidéki iparvállalatnál, szerb és német nyelv tudása megkívánatik. Cim a kiadóban. 6384

Varróleányok felvételtnek a tricotgyárban, Nikole Kujundžića ul. 6. Nagytéplom mögött. 6383

Elsőrendű házikosztra abonnensek szept. 1-re felvételtnek Marodić-féle vendéglő **őzv. Varga Kálmán**né Zmaj Jovina ul. 23. 6405

Főtéri üzletbe szerbül tudó penztáros kisasszony némi irodai tudással felvétetik. Ajánlatok — „Szorgalmas” jellegre a kiadóba. 6381

Irodakisasszony magyar és horvát gépiró esetleg gyorsíró azonnali felvétetik. Cim a kiadóban. 6379

Már most megrendelheti vagy előlegyelheti gyermek számára a szükséges **tankönyveket, író- és rajzszereket** **Heumann Mór** Subotica, Jelašićeva u. 1 Alapított 1881. évben. Pontos és gyors kiszolgálás Jutányos árak! 6062

Gépész, kinek a szivógázmotor kezelésben hosszabb gyakorlata van azonnali belépésre kerestetik. Krauszmalom. 6377

Fürdőst felvesz Dr. Heiszler-fürdő, Subotica. 6375

Főmolnárt keresünk azonnali belépésre 4 vagon napi teljesítményű modern automatikus malomba. Csak oly esőrendű, lehetőleg nőtlen szakértők küldjenek német vagy szerbül írt ajánlatokat, akik képesek ily üzemet önállóan vezetni. — Cim: **Novi Parni Mlin** Sremska-Mitrovica 6360

Szakértett molnárssegéd á lást keres. — Ajánlatot „Molnárssegéd” jellegre a kiadóba kér. 6369

Kinderzártnerin absolut verlässliche Person wird per ersten Oktober gesucht. Mit Jahreszeugnissen bevorzugt. Erstklassiger Posten, gute Behandlung, gute Bezahlung. Adresse in der Administration. 6313

Tisztviselő, mérlegképes könyvelő. délutáni órákra vállal könyvelést, magyar német, szerb levelést. Cim a kiadóban. 6300

APRÓHIRDETÉSEK
 Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állatkerekek az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Kőfaragótanoncnak szerződöt néhány jó házból ből való fiút a suboticai Márványipar. 6291

Autogénforrasztás
 15 évi gyakorlattal, mindenemű erőgépek tőrésait — (u. m. motorfejek, tartók, tengelyek) vagy bármiféle komplikált tőrések forrasztását felelősséggel végzem. Kívánatra vidékre személyesen kimegyek. **FEHÉR ANDRÁS** Novisad, Sibinjani Jankó (Hunyadi ul.) 26. 6146

VÉTEL-ELADÁS
 Két HP benzínmotor, kitűnő karban, keveset használt, eladó. Cim a kiadóban. 6429

Eladó 7 HP Hoffherr-Schranz fogaskerekes magánjáró, sürgősen, üzemen megtekinthető **Sörös János** gépésznél, Temerin. 6354

1 vagy 2 szoba butorozva magányos urnak **kerestetik** szeptember 15-ére Cim a kiadóban. 6380

KISS ZÁLOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zálogból visszamaradt tárgyak állományban olcsón eladók. I. Bogovičeva (Kinizsi) ulica 6412

Modern Képkerekek Képkerekezés

Csillárok Diszálók

BACHINGER KÉPKEREKEZŐ

Kézimunkák szakszerű keretezése

Subotica, Bone Sudarovičeva (Bercsenyi) ul. 34. 4611

SZÖNYEGET ne vásároljon addig, míg meg nem tekintette a sarajevói állami szőnyegműhely készítményeit a **KURIR műkereskedésben Subotican** Miletićs palota. Elsőrendű készítmények! — Feltűnő olcsó árak! 6004

Világhírű PRATZNER-VEJŐGÉPEK

MÜTRÁGYASZÓRÓK RÉPAVEJŐGÉPEK állandóan raktáron

Olcsó árak! Kedvező fizetési feltételek!

Zentai János és Fia Subotica Vojvodinai vezérképviselők **Viszonteladók** nagy engedmény! 6410

Megvételre keresek 2-3 szobás, konyha és egyéb melléképítményekkel ellátott és modern, azonnal beköltözhető családi házat Cim a kiadóban. 6390

Veszek használt, könnyebb súlyu iparvágány-sínt 700-800 folyóméter hosszban. Cim a kiadóban. 6364

Vas- és fémöntvényeket gyárt, nikkelez és galvanizál: **KRAUSZ VELIKI-BÉCSKEREK,** a törvényszéki palota mellett. TELEFON 329 760

Zongorát, pianinót, öthónapos részletfizetési feltételek mellett kaphat mindenki. Rendkívül nagy választék új angol és bécsi szerkezetű, valamint átjárt zongorákban. Kain hangszernagykereskedő Subotica, városi székház.

Weiterschan János FÉSTÉKÜZLETE Főszéki Vel.-Bečskerek Fő-utca 16. Fióküzlet: Mariolana. 2509

Bánát legnagyobb és legjobban szortírozott festék szaküzlete.

21 ker. lán cserébrani elsőrendű szántóföld, szállással haszonbérbe adatik. Részletesebben Dr. Mošin Slavko novisadi ügyvédnél. 6357

STENICIN a legbiztosabb hatású **POLOSKAIRTÓ** Keresése egyszerű. Kapható **Landauer Drogeria Subotica**

16-20 HP Hoffherr-féle 3 éves traktor, gyári magánjáró szivógázmotorral, 42 colos cseplőgéppel, elevátorral együtt eladó. Száma 68534. Bercsenyi János Temerin. 6356

Gyárakat, malmokat, cséplő-ápkészleteket, hengerpreceket, gőzkazánokat, motorokat, motoros ékeket, gőzekéket és minden e szakmába vágó eszközöket veszek és eladok, valamint ilyenek vételét és eladását közvetítem. Jó és pontos kiszolgálásért kezeskedem. Bürger Szilárd, műszaki vállalkozó Veliki-Bečskerek, Car Dušanova ulica 56. 6253

Ebédlőszőnyeget, perzsát, smyrnát vagy mobbát 4x5 méterest keresek megvételre. Cimeket a kiadóba kér. 6301

KÖLNI VIZ „FIFI” készített **Pintor gyógyszerár** nagytemplom mellett Subotica 6324

Eladó masva lakozás miatt sürgősen, olcsón 2 db jó karban levő cseplőgép, komplett, 1 Umrath garnitúra gyári elevátorral, 1 Hoffherr-Nicholson cseplővel bácskai elevátorral. — Megkeresések Baló dohánytőzsdéjébe keretnek Bezdán 6388

KÜLÖNFÉLE Szobát keresek divatszalonnak Főtér, Aleksandrova, Strossmajerova utcákban, Butorozatlan is megfelel. Cim a kiadóban. 6428

Egymásba nyíló 2 szobás helyiséget, egyik butorozva, másik lehet üresen, irodának alkalmasat, azonnala kerestünk. Cim a kiadóban 6432

Üzlet lakással központ mellett átadó. Kétszobás lakás beltéren butorral átadó. Palicson éves lakás központon kiadó. Butorozott szobák kiadók. — Langné Agina ulica 11. 6434

Tesliczi Retorta Faszén Bácskai vezérképviselő: **Ludwig Hubert** Novisad **Željeznička ulica 19** 3657

2 és többszobás lakás istállóval kiadó. Ugyanitt egy jégsekreány, fallimozsdony, klóset, viztartály eladó „Hilda” fényképész Palics 6407

Két e egánsan butorozott szoba a főtér közelében kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 6415

Középiskolai diákok elsőrendű, olcsó lakást, ellátást kaphatnak előkelő családnál. — Cim Jerbič József Osijek, Kohlpofer u. 16. 6417

Önkéntes árverésen augusztus 31-én d. u. 2 órakor eladatik Starakanjizán Pašićeva u. 15. számu nagy új ház. 6396

Péküzlet lakással 4 évre kiadó. Papp Pál Mali-Időš (Topoi járás) 6261

Vidéki hölgyek és urak ékszerjavításait és köfoglalást megvárhatják — Blahánál Subotica, Edénypiac. 6176

Egy 16 HP szivógázmotor teljes felszereléssel 21,250 dinárért eladó. Cim: Dér István Čantavir 446. házszám. 3325

Liszt-, gabona-, komló-, szalma-, gyapju-ZSÁKOK PONYVÁK legolcsóbban kaphatók **Schossberger és Hered cégnél** Novisad Futoški put 13. Telefon 531. Távirat „Hasslán”. 5804